

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejemano 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto X.

V Celovcu 10. septembra 1891.

Štev. 17.

Kako pomagati kmetu?

Od vseh stranij se čuje pritožba, da kmeti stan propada, da pri sedanjih visokih plačilih in nizkih žitnih cenah kmet ne more gospodariti, ampak da mora na nič priti, ako ne bo hitre pomoči. Najdejo se še ljudje, ki imajo usmiljenje s kmetom, in ti svetujejo veliko pripomočkov, s katerimi hočejo ozdraviti bolnega kmeta; le to je škoda, da ti kmeti prijatelji nemajo dovolj moči in oblasti v državi, tako da se njih glas navadno presliši. In če je kateri že toliko veljaven, da ima prost vhod v ministerske palače, vendar je kmetovo zdravilo na tako visoki polici shranjeno, da ga včasih še minister sam ne more doseči, ali pa si vsaj tega storiti ne upa. Pravo in najboljše zdravilo za kmeta bi bilo to, ko bi se mu davki izdatno znižali, ne samo cesarski davki, ampak tudi deželne in občinske doklade. Pa koliko je ljudij, ki ravno od davkov, od državne blagajnice živijo ali pa se iz tega studenca celó bogatijo! Ti vselej prvi zacvilijo, kedar bi se imeli davki znižati, in ker taki spadajo navadno med „boljše“ stanove, velja njih glas več, kakor kmetovo zdihovanje. Kako bi se tudi mogli nadejati znižanja davkov, ko se nam le velika vojska približuje, ki bo morda državnike še prisilila, da davke spet povišajo! Ljudje si pač sami šibo spletajo, ko nočejo v miru in krščanski ljubezni med seboj živeti, ampak se, kar svet stoji, med seboj koljejo in preganjajo. Velika so zla, ki prihajajo iz vojsk: ljudstvo se podivja, najboljše moči se odtegnejo poljedelstvu, obdelovanje zemlje se zanemarija, nastane dragina in včasih bolezn; ob vojskinem času se države močno zadolžijo, od teh dolgov je treba plačevati obresti, in tako se namnožijo plačila na milijone in milijone; v potu svojega obraza morajo potem državljani delati, da zmorejo visoke davke. Kaj nam toraj preostaja družega, kakor Boga prositi, naj bi krščanske vladarje navdihnil z duhom spravljivosti in krščanskega miroljubja, da poravnajo svoje prepire, si sežejo v roke in odpustijo svoje vojake domov k mirnemu delu? Le to bi zamoglo državne troške tako izdatno zmanjšati, da bi se marsikteri davek znižati dal.

Da bi se pa pri tem znižanju davkov spet ne pozabilo na kmeta, treba bi bilo pred vsem, da se prenaredi volilni red, da bi kmetje več poslancev dobili. Zdaj imamo volilni red tak, da vladajo v državi mestjani in graščaki, uradniki in bogatini. Ako bi pa imeli kmetje toliko poslancev, kar jih smejo zahtevati po svojih davkih in svojem številu, potem bi se njih glas ne mogel več prezirati.

Kmetiskim poslancem gre po pravici večina v državnem zboru; in ko bi tisto imeli, dobili bi tudi kmetom prijazno vlado. Taka bi kmetom njih breme v marsikterem oziru olajšati zamogla. Poleg znižanja davkov bi se dale lahko tudi olajšave pri pravosodju, pri kolkih (štempeljnih), posebno pa gledé prepisnine za kmetiska posestva. Ni prav, da je toliko plačil, ako oče kmetijo na sina prepise; če kdo posestvo kupi, naj bi že plačal nekaj prepisnine, če pa oče sinu zapiše posestvo, to bi moralo prepisnine čisto oproščeno biti.

Saj ima mladi gospodar itak dovolj plačil, posebno visoke dote, ki jih mora izplačati svojim bratom in sestram. Te dote, te previsoke dote so tudi ena tistih ran, ki kmeta hudo tlačijo in na nič spravljajo. Dostikrat se hčeram iz gole baharije zapišejo velike dote, in brat, ki na domu ostane, mora celo življenje delati kakor črna živina, da ta dolg odplača. Ko je pa posestvo po dolgem trudu dolgá rešeno, nastopi spet mladi gospodar, ta ima spet brate in sestre, katerim je treba veliko izplačati, in tudi njega čaka šola trpljenja, skrbij in stradanja, kakor jo je poskusil njegov oče. Navadno si mladi gospodar ne ve drugače pomagati, kakor z bogato nevesto. Zato imamo pri gospodarjih splošen lov na bogate neveste; ne vzame se ženska, ampak le bolj njen denar; taki zakoni so dostikrat nesrečni, kajti mož svoje žene ni vzel iz ljubezni ali spoštovanja in ne čuti nobenega nagnjenja do nje; ona pa je ponosna na doto, ki jo je imela, in si ne pusti dosti reči, pa si tudi noče nič pritrpati. Prav in potrebno bi bilo, ko bi se zavolj dot naredila posebna postava. Bolje bi bilo za kmete, ako bi se upeljale majhne dote, in ko bi se bratom in sestram namesto denarja pridržala in zapisala pravica, da se smejo na stare dni ali ob času kake bolezn ali druge nesreče na svoj rojstni dom povrniti; brat gospodar bi bil zavezan, takim dajati vsaj pošteno hrano in najpotrebnejšo obleko, oni bi morali pa po svojih močéh pri delu pomagati. Dostikrat bratje, ki morajo svoj dom zapustiti, svojo doto le zapišejo ali kak drugače zapravijo, potem pa nemajo ne dóma, ne denarja. Takim visoka dota ni nič koristila, brat jo je pa vendar težko izplačal. Za take laskomišljene brate bi bilo tudi desetkrat bolje, ko bi namesto denarja še nekoliko pravice do svoje domačije imeli.

Vlada bi kmetom tudi lahko s tem pomagala, ko bi naložila nekaj carine ali cola na tuje žito. Zdaj so žitne cene zato tako nizke, ker pripeljejo k nam toliko cenega žita iz Amerike, Rusije, Srbije, Rumunije, Ogerske in celó iz Indije. Naj bi taki,

ki pridejo k nam kupčijo delat in našim kmetom žitno ceno kazit, tudi nekaj plačali, to bi bilo čisto pravično! Potem pa žita ne bodo mogli več tako po ceni dati, in tudi naš kmet si bo oddahnil, ker bo za žito več dobil. Seveda ta carina ne sme tako visoka biti, kakor je zdaj v Nemčiji, kjer mora revno ljudstvo po mestih stradati, ker si ne mora kruha in moke kupiti.

Naš poljedelski minister grof Falkenhayn je poštenjak in kmetom dobro hoče; pa tudi on ne more vsega storiti, kar bi želel. Obljubil pa je, da hoče državnemu zboru predložiti dve novi postavi za kmete: ena meri na to, kako bi se kmetije znebile svojih dolgov (o tej bomo spregovorili še le potem, kadar pride na vrsto, zdaj nam še ni prav jasno, kako si minister to misli), druga pa bo podlaga za snovanje kmetijskih združug. Te združuge so take, da se vsi kmeti ene občine ali več občin skup zvežejo, da svoje pridelke skupno prodajajo in svoje potrebščine skupno kupujejo. Tako bi jim ostal dobiček, ki ga imajo zdaj prekupci, ker bi združuga prodajala na debelo in kupovala na debelo iz prve roke. Ako bo vodstvo v dobrih rokah, znajo take združuge res koristiti kmetom. Vendar ne moremo o njih natančno govoriti, dokler ne vemo, kako bodo uredjene in kake pravice jim bo postava pripustila. Dobro znamenje je to, ker judovski listi (kakor „Deutsche Zeitung“) že zdaj pišejo proti tem združugam; vedo pač, da marsikteri dobiček, ki je zdaj Judu v žep padel, bo potem kmetijska združuga sama imela. Kmetje potem ne bodo več odvisni od kramarjev in barantačev po deželi in v mestu, ampak pripeljali bodo svoje pridelke, ki jih mislijo prodati, v združugo shrambo, združuga pa bo potem blago na debelo pošiljala v Trst ali na Dunaj velikim trgovcem, ali pa vojaški upravi itd. Bog daj, da bi se ta reč prav dobro uredila!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Razstava cerkvene oprave.) Bratovščina vednega čiščenja presv. Rešnjega Telesa priredila je kakor vsako leto tudi letos razstavo cerkvene oprave, ki jo ona prireja po darovih in delu svojih udov za revne cerkve. Razstava je v hiši katoliških rokodelskih pomočnikov in se je odprla dné 4. septembra v prisotnosti mil. g. knezoškofa, mnogobrojne duhovščine in mnogih odličnih gospij. Predsednik bratovščine č. g. dr. Al. Cigoj poprime za besedo, razloži namen in delovanje bratovščine ter naznani, da bo letos obdarovanih 50 cerkvâ večinoma brezplačno z razno cerkveno opravo. Zahvali se vsem darovalcem in gospém, ki so z brezplačnim delom sodelovale. Potem so mil. gosp. knezoškof v ginljivih besedah slavili lepo delovanje te bratovščine, ki po eni strani Kristusa samega in njegovo hišo oblači, krasi in zališa, po drugi strani pa ga časti in vernike spodbuja, da mu pripravljajo vredna prebivališča v svojih sreih. Ko so nam preuzv. g. knezoškof podelili še apostolski blagoslov, podali smo se v drugo izbo, kjer smo si ogledali razstavljenе reči, med njimi nekaj prav lepih in okusno izdelanih. Naj bi Slovenci, ko to berejo, obilno in radi pristopali k tej najlepši bratovščini, najlepši

zato, ker opravlja takorekoč angeljsko službo že na tem svetu.

Od sv. Višarij. (Romarji.) Letos prihaja k nam veliko romarjev. Najimennitnejši med njimi so bili Goriški višji knezoškof dr. Zorn s svojim tajnikom msgr. Kravanjo. Darovali so v naši cerkvi sv. mašo dné 8. julija. Na Veliko Gospojnico je došlo 5500 romarjev; nad 2000 jih je prejelo sv. obhajilo. Duhovnikov je bilo tukaj v zadnjem času 7 delavnih, pa so imeli vsi dovolj opraviti; ob dveh v jutro se spovedovanje začne in trpi v pozno noč, duhovniki nimajo tu nič dobrega. Duhovniških romarjev je došlo do zdaj 60. Mnogo je prišlo procesij, med njimi tri velike iz Kranjskega. Sploh je največ romarjev Slovencev; naj bi jim sv. Marija izprosila milost stanovitnosti v sv. veri in srečno zadnjo uro!

Od Sv. Višarij. (Romarjem v ravnilo.) Zavolj zadnje povodnji v Žabnicah in v Trbižu utegnejo biti romarji v skrbeh, kako bi prišli na sv. Višarje. Zato javimo tem potem, da so ceste in pota na sv. Višarje že prav lepo poravnane. Most v Trbižu je tudi že narejen, cesta do Angeljca poravnana. Železnična proga, ki je bila pri Žabnicah in še več med Naborjetom in Lužnico poškodovana, je že za vožnjo pripravljena. Vreme je tu prav lepo. Doslej je bilo tu 16.000 ljudi pri sv. obhajilu, 70 tujih duhovnov je tu maševalo in sv. maš je bilo služenih doslej 460. Bog varuj ljube romarje!

Iz Ukov. (Sila vode.) Tudi pri nas smo imeli hudo povodenj dné 23. avgusta. Deževalo je celo noč in o polnoči že je začela voda v hiše tiščati. Ljudje so hiteli živino spravljati iz hlevov. Pri Kamarotu je potrgalo vrt do hiše. Pikelnov hlev in več hiš je bilo v nevarnosti, ker se je voda vanje zaganjala. Pol vasi bi bilo šlo, ko bi ne bili borovcev privlekli, nad kterimi so se najhujši valovi razbili. Na polju je veliko škode, pa tudi v planini. Posulo je njive, travnike in senožeti s peskom in pečevjem; pridelek je pokončan, pa še rodovitni svet pod pesek skrit. Koliko bo dela, prej da se zemlja spet nekoliko obdela! Na planini je tudi čudno divjalo: razoralo in posulo je travnike, potrgalo in odneslo zemljo. Tisti možje, ki se toliko poganjajo za planinsko šolo, naj pogledajo zdaj steze v planini in grozne rove; ali si bodo upali po takem pošiljati otroke v šolo? Naj pride le kak dež, pa bodo steze tako spolzle, da otrok prav lahko zdrkne v kak prepad.

Iz Žabnic, dné 3. kimovca. Pretekli teden imeli smo grozovito povodenj; že v saboto popoldne, to je 22. avgusta, je deževalo nepretrgoma, vendar le bolj mirno; vsak se je vlegel brezskrbno k počitku, nič hudega sluteč. O polnoči pa je začelo na šipe in na streho strahovito vdarjati, da se je moral vsakdo prebuditi iz sladkega spanja. Blisk je švigal za bliskom, grom je vdarjal za gromom in debel dež padal je v potokih na zemljo. Zunaj bila je neprozorna tmina, le blisk je razsvetljeval v jedno mer temne prostore. Še nikdar v življenju ne pomnimo take grozovite noči. Ljudje bili so v največjem strahu, ker nikdo ni mogel ven iz hiše, da bi branil svoje imetje proti silovitej vodi. Še le ko se je začelo daniti, oddahnil se je vsakdo, ker zdaj se je vsaj videlo, kje in kakošne pomoči je najbolj treba. Pa žalosten prizor

se tu odpre očem! Le nekaj stopinj izza hiše, že si stal v vodi, ki je od vseh strani pritekla. Potov ni bilo videti nobenega, ti so služili razljutej vodi za struge. Da uvidiš, predragi bralec, odkod pride v vas naenkrat toliko vode, treba je poznati lego naše vasi. Vas leži najvišje v celej dolini ravno na raztočju. Na desno se odtakajo vode v Ziljo in Dravo, torej konečno v črno morje, na levo pa v Tagliamento, ki se izliva v morje adrijansko. Ravno na robu pa je dolinski kotel, v katerem leži cela vas. Kadar pride kaka povodenj, pridrvi vsa voda v vas; štirje potoki obkrožijo dolinski kotel, razun teh pa pride eden še sredi vasi od severne strani. Najnevarnejši izmed vseh je višarski potok, ki se steče s Tinjelogskim. Letos še le uravnajo strugo Višarskemu potoku in zdaj bi bilo delo že dokončano, ko bi nas ne bilo obiskalo hudo neurje. Potok narastel je silovito, ter z vso močjo pridrl v dolino in razrušil lep košček ravno izdelane struge. Privalil je s seboj dokaj kamenja in peska ter nasul vso strugo in bregove; odnesel je tudi nešteto dreves in korenin, vendar dobro ukroten v novi strugi, je prizanesel Žabničanom. Hujše pa smo občutili moč Tinjelogskega potoka, ki izvira na gorah, ki ločijo Kanalsko od Ziljske doline; najprej teče po divjej kake ure dolgej dolinici — ali bolje rečeno po divjem jarku, ki ima prostor samo za potok in kolovozno pot, spremeljan na obeh straneh od golega skalovja in v Žabnicah se steče z Višarskim potokom. Na koncu tega jarka imajo vaščani svoje senožeti in o poletju se preselijo cele družine tja spravljat seno v bajtice, ki ga potem v zimskem času izvozijo na saneh domu. V osodepolnej noči narastel je potok v veliko reko, razrušil popolnoma pot, tako da zdaj od nje ni več duha ne sluha; od skalovja pridrvilo je polno majhnih potokov, ki so napolnili strugo s kamenjem. Majhnej utici, ki je stala na zelenem hriščku, izpodmila je obila voda tla ter je odnesla do potoka — k sreči jej je zadržala velika smreka daljšo potovanje — in čuda glej, dvoje otrok in stara ženica so še le izlezli iz utice, ko se je ustavila — tako varuje Bog svoje ljubljence. Samo kravica v hlevu se je zadušila. Na trati odnesel je ta-le potok kakih 500 dreves na žagi vse roje, hlev, vrt z drevjem vred in nato se združil z Višarskim potokom. Lahko si misliš, kako sta gospodarila na Trbižu; odnesla sta več hiš, vse mostove — hvala Bogu, človeško življenje ni nobeno končano. Na zapadni strani vasi pa se združita Tilca in Lisičjak, ki sta sicer prav nedolžna, a takrat napravila sta dosti škode. Razrušila sta jez, pot, senožeti in železnični tir; kamor sta mogla, nanesele sta dokaj peska in kamenja. Sredi vasi pa teče Suha, ki je res skoro celo leto suha, a danes prihrumela je z vso močjo v vas, ter nanesele na polja in travnike dosti peska in kamenja, a pridrla je v svojej drznosti ljudem v hiše in kleti, porušila je pota in se zlila v veliko mlako, ki pa je kmalu narastla v veliko jezero; izza jezera molijo navpik strgače z žitom obdžane kot žalostne priče osodepolne noči. Vrzimo le še en pogled okrog sebe. Povsod, koder so lepe senožeti, odpre se ti žalosten prizor; vse je uničeno, razrito, mesto zelenega plašča je zemlja pregrnjena z rudečo prstjo, z ilovico in peskom — trajalo bo precej dolgo, predno se bodo izgubili žalostni na-

sledki. Škoda je velika in itak bolj revno prebivalstvo jo bridko občuti — a obupati nam ni treba, saj nas vera uči, da skrbi za nas ljubeznjivi oče — nad oblaki. —r1—

Iz Košentavra. (Grozno noč) smo imeli med 22. in 23. avgustom. Celo noč je bliskalo in grmelo in lilo kakor iz škafa. Ob eni po noči je strela udarila v Varhov (Schreiberjev) skedenj, ki je bil nakrat ves v plamenu. Ljudje so planili po koncu, začeli živino iz hlevov goniti in gasiti, kjer se je vnelo, kajti ogenj se je hitro širil. Dobili smo kmalu tudi pomoč dobrih sosedov: prihiteli so gasilci z brizgalnicami iz Podgore, Borovelj, Podljudelja, Svetne vesi in Št. Janža. Tudi dež je pridno pomagal gasiti. Vendar pa bi bila vsa vas zgorela, ko bi ne bili imenovani gasilci in tudi domači vaščani tako pridno branili. Nekteri iz domačih so pa le stali in gledali. Pogorelo je osem streh, in sicer štiri hiše in štiri skednji. Pogorelci so sicer zavarovani, pa le za male svote; škoda je zmirom še velika. Da pa ni pogorela vsa vas, za to moramo hvaliti Boga, ki je pustil deževati, in pa pridne gasilce iz Borovelj, Podljudelja, Podgore, Svetne vesi in Št. Janža. Naj jim Bog povrne obilni trud, pa tudi zavarovalnice bi se teh koristnih požarnih brambovcv morale večkrat spominjati. Hvala pa tudi vsem drugim, ki so pomagali in nas še večje nesreče obvarovali. Hude ure varuj nas Bog!

Iz Možice. (Nepotrebno popraševanje z avolj šole.) Pri nas se je oklicalo pri cerkvi, naj pridejo posestniki in stariši otrok v občinsko pisarno, da povejo, kakošno šolo da hočejo. Čul sem pa, da nobeden ni prišel. Kmeti so si mislili: „Kaj bomo hodili? Če prosimo za slovensko šolo, je itak ne dobimo, kakor je drugodi niso, kjer so prosili. Ko bi nas pa imeli zvijati, naj se izrečemo za nemško šolo, rajši tje ne gremo.“ Po moji pameti je bilo to vendar napačno. Kmetje naj bi bili tje šli in tirjali slovensko šolo. Pa za to so naši kmetje še premalo prebrisani in preveč boječi. Naša občina je v liberalnih rokah, zato se lahko vé, da bodo v Celovec pisali, da je vse zadovoljno s sedanjo šolo. Čudno se mi pa to vendar zdi, zakaj ljudi toliko poprašujejo. Če jim je res mar, ljudem ustreči, zakaj Št. Jakobčanom ne dajo slovenske šole, ki že 12 let za njo prosijo? In če bi mi rekli, da hočemo slovensko šolo, bi to nič ne veljalo; le to želijo, da bi se ljudje izrekli za nemško šolo. Po moji pameti naj gospôda naredi take šole, da se bodo otroci kaj naučili; saj so gospodje dosti študirani, bodo ja vedeli, kakošna mora biti šola! Pri drugih rečéh kmeta nič ne barajo, ampak kar ukažejo; zakaj je ravno pri šolah toliko popraševanja?

Iz Kazaz. (Zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico je imela dné 23. avgusta svoj občni zbor v Kazazah. Ukljub slabemu vremenu je prišlo še dosti ljudstva. Pazljivo smo poslušali izbornega govornika g. Drag. Hribarja iz Celja. Naj mu bo srčna zahvala, da se ni ustrašil tako daljne poti iz ljubezni do slovenske domovine, ki jo pomaga probujati iz dolzega spanja. Prav očarani pa so bili poslušalci po lepem petju Ptujskih pevcev, ki so več slovenskih pesmij tako lepo zapeli, da mi Korošci kaj tacega le redko kedaj slišimo. Srčna jim zahvala, in naj bi nas

še večkrat obiskati blagovolili! Ukljub slabi uri smo imeli vendar prav lep večer. Upamo pa, da nam bo nebo drugokrat bolj milo, in da napravimo prav sijajno veselico, obiskano od vseh stranij slovenskega Korotana. — Letino imamo bolj slabo. Imeli smo dolgo časa sušo, ki nam je pokvarila vigradno setev. Zdaj stavimo svoje upanje na proso in hajdo.

(Za banko „Slavijo“) potuje zdaj po Koroškem nje potovalni uradnik, g. Vatroslav Holz. Ker je banka „Slavija“ edina slovanska zavarovalnica v Avstriji, ki je že mnogo darovala za narodne namene, in ker g. Holz, ki že deset let za njo potuje, ob enem ogleduje in popisuje naše pokrajine in narodne običaje in šege, priporočamo banko in imenovanega uradnika njenega vsem rodoljubom širom Koroške.

Iz Ribnice na Dolenjskem. (Novi maši. — Požar.) Dne 2. avgusta imeli smo tukaj nenavadno slavnost, dva mlada gospoda, Alojzij in France Češarka, obhajala sta svoji novi maši. Pri tej priliki so se posebno odlikovali naši kmečki pevci, fantje in dekleta. Nastopilo jih je 26 in peli so najtežje skladbe prav dobro. Čast njim in tudi g. pevovodji, ki jih je v kratkem času tako izuril! Naj prepeva mladina v čast Božjo, to je kaj vredno! — Dne 12. avgusta nastal je ogenj v Sajovcu. Petim gospodarjem je vse pogorelo. Zažgali so otroci z nesrečnimi cigaretami.

Iz Nemčije. (Sv. suknja Kristusova) je zdaj spet na ogled in češčenje postavljena v stolni cerkvi sv. Helene v Trevi (Trier). Ta suknja, ki jo je po ustnem izročilu naš Gospod Odrešenik nosil pred svojo smrtjo, je rumeno-rujavkasta tunika. Pokaže se ljudem le od časa do časa, in vselej pride na tisoče pobožnih romarjev, da jo vidijo in počastijo. Zdaj je minulo že 47 let, odkar je bila zadnjič na ogled postavljena. Pravijo, da je cesarica Helena za to suknjo zvedela in jo podarila cerkvi v Trevi. Na tisoče romarjev prihaja tudi letos, da ta sv. ostanek vidi in počasti. Liberalni listi se pa norčujejo iz te pobožnosti in pravijo, da so to prazne pravljice, češ, da je tudi v Aržanteju na Francoskem ena taka Kristusova suknja spravljena. Res je to, pa tista v Aržanteju je veliko manjša, najbrž še iz Kristusove mladosti. Zakaj bi ne mogli biti dve taki suknji? Saj Kristus menda ni celo življenje le eno in isto obleko nosil?! Gotovo so verniki vse spodobno shranili, kar jih je spominjalo na Odrešenika, toraj tudi njegovo obleko. In če si je cesarica Helena toliko prizadela, da je našla Kristusov križ, zakaj bi jej bilo nemogoče, zaslediti tudi njegovo obleko? Liberalcev nobeden ne sili, da bi šli v Trevo, Kristusovo suknjo častiti; pa če že sami nič ne verujejo, naj bi vsaj druge pri miru pustili in naj bi se ne norčevali iz takih rečij, ki so kristjanom svete!

Kaj dela politika.

Sviti cesar se podajo dne 26. septembra v Prago, da si ogledajo češko razstavo. To pa hudo peče nemške liberalce, prvič, ker cesar počastijo razstavo, katero so oni (liberalni Nemci) toliko v nič devali in jo s tem zabraniti skusili, da so nemškim tovarnam odsvetovali, se je udeležiti; v drugo pa so osramoteni liberalni časniki, ki so že več

mesecev Čeha črnili in obrekovali samo s tem namenom, da bi cesar videli v Čehih same puntarje in da bi ne šli na razstavo. Cesar se pa za te pisarije ne zmenijo in pojdejo vendar v Prago. Češki narod jim pripravlja navdušen in sijajen sprejem. Iz Prage pojdejo cesar za en dan v Reichenberg. — Nedavno je izišla knjižica, v kateri nekdo pravi, da se zna vojska nenadoma začeti, in da Avstrija na njo še ni dosti pripravljena: ona mora svojo vojaško moč še precej pomnožiti. Najbrž nas je hotela ta knjižica pripraviti na neljubo vest, da se nam bližajo spet večji troški in davki. Že se za gotovo govori, da bo zahteval vojaški minister jeseni 18 milijonov več, kakor lani. Ali imamo morda vojsko pred durmi? Skoraj da se je kaj tacega bati. Francozi so postali vsi vroči in srčni, odkar vedo, da imajo Rusa na strani; ruski listi pa tudi pišejo, da se vojska ne bo dala dolgo časa več odlašati, kajti razorožiti se nobena država noče, tako velikih stroškov za vojaščino pa Evropa tudi ne bo mogla za zmirom prenašati. Ko bi bila Evropa še krščanska, naj bi vladarji in narodi predložili svoje pravde sv. Očetu v razsodbo, tej sodbi naj bi se pokorili, potem pa naj bi vojake poslali domov. Žal, da v naših dneh ni pričakovati kaj enacega. — Katoliški shod za Češko, Moravsko in Šlezijo se pripravlja za ugoden čas. Bog daj dober uspeh! Na Češkem je še malo katoliškega mišljenja, tako malo pri Čehih, kakor pri Nemcih; v novejšem času pa se je tam katoliška stranka začela bolj živo gibati. — Kranjski Nemci hočejo posebnega zastopnika v kranjskem deželnem šolskem совету. Habeant! — Tretji avstrijski katoliški shod bo prihodnje leto 1892. meseca avgusta v Lincu. — Na Zagrebško razstavo je prišlo nedavno okoli 300 Dalmatincev, ki so bili navdušeno sprejeti. Mnogo se je govorilo o tem, kar želi ves narod hrvaški, naj se Dalmacija pridruži Hrvaški deželi. Madjarski listi temu ne ugovarjajo, pač pa nemški. — V Solnogradu so imeli zborovanje zaradi ustanove katoliškega vseučilišča. Shoda so se udeležili tudi nekateri slovenski in češki bogoslovci.

Politični krogi še vedno največ govorijo o francosko-ruski zvezi. Da je tista gotova, nam spričuje tudi potovanje ruskega velekezna Aleksija, carovega brata, na Francosko. — Francosko brodovje je že odplulo od angleškega obrežja. Da so Angleži francoske pomorščake k sebi povabili in pogostili, to pomeni le toliko, da se Angleži niso za trdno zvezali z Nemčijo, ampak da se ne mislijo vmes mešati, če bi prišlo do vojske. To je že od nekdaj navada Angležev, da razne vojske le od strani gledajo; kedar pa pride do sklepanja miru, se vselej oglasijo in hočejo tudi kak dobiček, ktereга tudi vselej dobijo. — Na Arabskem punt še ni zadušen, kakor so turški listi poročali; sicer pa je iz bojišča malo poročil. — Francozi in Rusi močno pritiskajo kitajsko vlado, in tista se je bojda že nekoliko udala in ne bo več pustila kristjanov preganjati. — V Bruselju so imeli socijalni demokrati svoj mednarodni shod, pa niso nič posebnega ukrenili. Kar se je tu govorilo, smo že davno slišali in brali. Država, ki jo hočejo zidati brez vere, se jim bo podrla, še prej ko bo dovršena.

Gospodarske stvari.

O sadjereji.

Po govoru blag. gosp. Vojteha Ribnikarja, nadučitelja v Logatcu, pri cesarski slavnosti na Plešivcu, dne 16. avgusta 1891. leta.

(Konec.)

Če imate na svojem vrtu prav veliko raznih sort jabelk, tedaj je vsaka vrsta ob drugem času zrela, treba je iti vsak teden nabirat; toda s tem se potratijo zelo mnogo časa. Če je pa manj sort, tedaj je vse ob istem času zrelo, vse naenkrat odrese, lahko spravi in v velikem prodá. Vendar pa je treba, da so na vrtu od vsakega sadú 2 do 4 sorte. Ne vsaka vrsta sadja obrodi vsako leto. Letos obrodi ta sorta, a drugo leto drevo počiva, zato pa obrodi drugo leto spet druga vrsta. Če ima gospodar 3 do 4 sorte — več ne! —, mu je delo olajšano, ker ni preveliko vrst, in kar je posebnega pomena, on ima vsako leto sadja, bodisi za domače potrebe ali na prodaj.

Kar velja za jabelke, velja tudi za hruške. Tudi teh je treba 2 do 4 sorte — pa več ne! Izberó naj se pa le take sorte hrušk, ki dajejo mnogo pa dobrega mošta. Mošt je, kakor sem že omenil, jako velikega pomena za kmetijstvo. Kjer rabijo mošt, ne pa druge škodljive pijače, so ljudje krepki, zmerni, delavni in varčni, ter tam bo tudi blagostanje doma, — in po moštu se tudi najlažje vojska napové pogubljivemu žganjepitju.

3. Kako naj se sadi?

Če ima kdo več delavcev, potrebujejo ti tudi več jedi. Živina hira, ako nima zadosti klaje. Nespameten bi bil tisti gospodar, ki ima krme in prostora le za eno kravo, a postavi v svoj hlev tri, misleč si: bodem jim manj dajal, zató pa imel od treh več dobička, kakor od ene! Kaj mislite, kakšne bodejo v vigradi te krave?

Ista je z drevjem. Ako je pregosto nasajeno, ne more se dobro razvijati in donaša le malo dobička. Okoli hiš, travnikov, poleg potov itd. je še dosti praznega sveta; tja z drevjem, kjer ga do slej še ni!

Treba je drevja nasaditi bolj redko, da se morejo korenine do dobrega razprostirati, in da eno drevo drugega ne ovira v rasti. Bolj redko nasajeno drevje obrodilo bode že v 5 letih sad, na gosto nasajeno, ki se ne more dosti razprostirati, pa komaj v 20 letih, ali pa še tedaj ne!

Kako treba drevesca vsaditi? O tem imeli so različno mnenje. Eni so rekli, naj se drevo sadi prav globoko, drugi, da plitvo. Prava je pa: mladega drevesa ne vsadi niti pregloboko, niti preplitvo!

Nek gospod nasadil je na svojem vrtu tri mecesne. Ker je pa jedno drevo bilo za meter višje, kakor ostala dva, to gospodu nikakor ni ugalalo. On je hotel imeti na svojem vrtu „simetrijo“, to se pravi, naj bi bila vsa drevesa enako visoka. To doseči izmislil si je to-le: Manjša dva drevesca vsadil je, kakor se je spodobilo, a tretje za celi meter bolj globoko. Vsadil je drevesa po jeseni, in vsakemu znanecu ali prijatelju pravil je, kako je v svoji modrosti napravil med drevesi „simetrijo“. Toda ta „simetrija“ se je prav slabo obnesla! Prva

dva drevesca, ki sta bila pravilno vsajena, sta v vigradi kmalu obzelenela, — a tretje, ki je zbog „simetrije“ bilo cel meter globlje vsajeno, le ni hotelo obzeleneti. Ker je bilo pregloboko vsajeno, se je kmalu čisto posušilo in šlo zavoljo ljube „simetrije“ rakom žvižgat!

Nekteri so pravili in še pravijo, da se mora mlado drevo vsaditi čevelj globoko, in po tem nauku vsajali so vsa drevesca po istem kopitu, t. j. čevelj globoko, ter niso popraševali po tem, kako globoko je bilo drevo prej vsajeno. Mnogo dreves, ki so bila po tem nauku ali pregloboko, ali preplitvo vsajena, ni ozelenela, — a ljudje so krivdo dajali le zemljišču, rekši: ta svet pač ni za sadjerejo!

Pri vsajenju dreves ravnaj zato tako-le: Že v jeseni skoplji si jamo, čim globokejšo, tim boljše je. Daj vrhnjo prst vkup, in tudi spodnjo vkup. Predno vsadiš drevo, bodisi v jeseni ali vigradi, napolni v so jamo s prstjo, in sicer daj tisto prst, ki je bila prej na vrhu, in katero si pri kopanju jame spravil v poseben kupec, zdaj na tla jame. Morda imaš za hlevom kaj prstnina ali zastarelega in strohnelega gnoja, — daj tudi tega v jamo. V sredi jame vsadi močen kol, zasadi ga pa dosti dobro in trdno, da se zlahka ne izruje ali poruši. Kol treba zasaditi prej, nego se jama čisto napolni s prstjo ter drevesce vsadi. Ko je jama čisto napolnjena, se prst zravna in zdaj se prinese drevesce, priveže h kolu in korenine se obdajo z dobro prstjo tako visoko, kakor je drevesce prej bilo vsajeno. To naj si vsak sadjerejec dobro zapomni, da dreves ne bo sadil globlje, pa tudi ne plitveje, kakor so bila prej vsajena. Iz prsti napravi se okoli drevesa „skleda“, tako da nastane na zrunaj rob in vsa voda steka k deblu. Vsa prst, iz ktere je napravljena tista „skleda“ za drevesce, mora biti nad zemljo. Drevesce tudi ne bodi pretrdo privezano h kolu, da se more, ko se vsede prst v jami, poleg kola dol zmuzati in tudi vsesti in dobiti pravo lego. Tako ravnaj z vsakim sadjem in vsajaj vsako drevo, in izmed 50 drevesc ti jih ne bo vsahnilo pet!

4. Kaj treba storiti z drevesom, ko je vsajeno?

Ko kupiš telico, ne zadostuje, da jo le postaviš v hlev ter si misliš: tako, zdaj je kupljena; — naprej pa naj sama skrbi za se. Tudi drevescu ni dosti, da ga samo vsadiš, a se dalje ne zmeniš zánj. Kakor telica, ki je živa stvar, potrebuje živeža, to je krme, — tako i drevo, ki je tudi živa stvar, ktera raste, zeleni itd. Živež pa drevo dobivlja po listju in koreninah. Po listju iz zraka; kakor ljudje k življenju neobhodno potrebujemo dobrega zraka, tako ga potrebuje tudi vsaka rastlina. Po koreninah dobiva drevo živeža iz zemlje. Če je pa zemlja slaba in nerodovitna, tudi drevesu ne daje dosti hrane, in drevo na slabih tleh mora hirati. Treba v takem slučaju, in sploh, tla zboljšati, kar se zgodi po umnem gnojenju. Za to skazalo se bode drevo hvaležno s tem, da obrodi mnogo več sadú.

Paziti se mora, da je malo drevo vselej dobro privezano h kolu, in da kol drži drevesa, ne pa drevo kol! Kol naj ostane 6 do 8 let poleg drevesa, dokler ga to potrebuje, in dokler ob tleh ne strohni.

Po zimi hodijo gozdne živali prav „s trebuhom za kruhom“ in napravijo kmetu marsiktero škodo. Posebno neljub gost za sadna drevesa je pa zajec, ki se izstradan s slastjo loti mladega in sočnega drevesca. En sam zajec v enem dnevu na sadnem vrtu lahko napravi več škode, kakor je celi zajec vreden.

Kako naj se pa sadna drevesa obvarujejo proti tej škodljivi živali? Mnogi namažejo drevesca z apnom, češ, da je apno za zajca prekislo, da bi se takega drevesca lotil. Toda če je sila prevelika, se zajec vendar-le loti takega drevesa in ga vkljub apnu ogloda! Drugi namazujejo drevesa z raznim smrdljivim oljem, — pa tudi to ne pomaga dosti, ker olje zmrzne in potem nič več ne smrdi.

Najbolj kaže, drevesca obdati s trnjem ali palčicami, da živali debela in vejice ne morejo doseči in poškodovati. Maža z apnom je pa v mnogih slučajih tudi prav dobra za drevesa, da stara skorja rajši in prej odpade, in se nadomesti z novo. Na solčnih krajih se v zgodnji vigredi zemlja hitro razgreje in po drevesih zgodaj začne teči soki. Po noči potem lahko zmrznejo in drevo se posuši. Da se to zabrani, dobro je v takih krajih drevesa namazati z apnom, da jim po dné solnce ne stori toliko in jim tudi mraz po noči ne škoduje.

Na starejšem drevju pokazuje se rad mah in razni škodljivci, ki se naselijo v listju, katero v jeseni ostane na drevesih. V tem suhem listju naselijo se mnogi škodljivci, gosence, ki mlademu listju v vigredi zelo veliko škodujejo. Mah, listje, stare veje itd., vse to mora se v vigredi prav skrbno odstraniti, in drevo lepo osnažiti, da ostane zdravo in lepo. Ko se drevo obrezuje, naj se pa pazi, da se tako obrezuje, da rane lahko morejo zaceliti in da po drevesu ne nastanejo luknje. Tudi grmovje in mladike, ki rade poganjajo iz korenin dreves, treba je odstraniti, da deblu ne jemljejo po nepotrebnem soka.

Vse to treba je kmetu vedeti in rabiti pri sadjereji, kajti ne zadostuje, da se drevo — bodisi že tako ali tako vsadi, — treba je drevesa tudi nadalje gojiti in jih skrbno čistiti pa varovati. Če bo kmet pridno pazil na svoj sadni vrt, ga skrbno trebil itd., donášalo mu bode sadje zelo veliko dobička ter mu bode pravi, stalni vir blagostanja. Toži se, da je kmetski stan tako na slabem. Glejte, kmetovalci, v sadjereji se vam odpira nov vir dohodkov! Poprimite se povsod umne sadjereje! Donášala bode vam mnogo dobička, pa ne le vam, temveč tudi našim potomcem, in še vaših sinov sinovi vam bodejo hvalo dajali, da ste jim s sadjerejo odprli nov vir sreče!

R—n.

Za pouk in kratek čas.

Kljubovalci.

(Česki spisal V. Kosmák. Prevel Svečan.)

Podolski gospod župnik bil je že star gospod in razun tega še bolehen. Bil je navajen popoldne malo zadremati. Ko pa je najslajše dremal, kakor bi med lizal, začeli so mu zmirom ti presneti pastirji pod samimi okni z biči tako pokati, da se je ves prestrašen prebudil. Mimo farovža je namreč

držala pot na občinsko pašo, kamor so dečki popoldne konje in krave gonili.

„Kako pa temu v okom pridem?“ premišljeval je gospod župnik. „Ako jim pokanje prepovem, bodo pokali vendar — in sicer vkljub meni. Vem, kaj storim!“

Druzega dné postavi se gospod župnik po južini med vrata, čakajoč, kdaj bodo dečki gnali na pašo. Ne traja dolgo in pokanje se po vasi razlega, bliža se in fantje pridejo k farovžu. Ko zagledajo gospoda župnika, denejo biče pod pazduho, odkrijejo se in enoglasno pozdravijo: „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“

Gospod župnik kima z belo glavo v odzdrav in nasmehni se se navogori fante: „Počakajte malo!“

Fantje obstanejo in obrnejo se radovedno k farovžu.

„Fantje,“ reče gospod župnik, „kje pa ste se naučili tako pokati? Takšnega pokanja še nisem slišal. Kdor bo jutri najboljši pokal, dobi od mene kapo hrušek.“

Fantje se čudijo in vsak pri sebi sklene, da jutri mora zmagati.

„Jaka,“ reče Brodnikov France, „stavim, da me jutri ne prekosiš.“

„Oho!“ baha se Jaka. „Jaz imam boljši bič! Bodemo videli!“

„Čakaj no, jaz si svojega pripravim!“

„Kako pa?“ vpraša Jaka.

„Kaj misliš, da ti povem? Sam naredi če znaš!“

Vsak je premišljeval, kako bi zmagal. Komaj so s paše domu prišli, jeli so plesti biče, mazali jih s kolomazjo, eden je vmes priptel nekotoliko ščetin, drugi žime in France je skrivši odstrigel materi košček svilnatega predpasnika, privezal ga je k biči in ta je pokal, da je bilo kaj!

Druzega dné gnal je vsak s takšnim čutom, kakor bi šel k skušnji. Na vasi niso pokali; še le ko pridejo k farovžu, začnejo pa tako pokati, kakor bi kdo s topičem streljal. Gospod župnik jih že čaka, muza se zadovoljno, gre k plotu in pokliče Franceta: „No, France, ti si danes najboljši pokal. Na hruške! Kdor bo jutri najboljši pokal, dobi zopet.“

France ves razveseljen poskoči in dobi polno kapo okusnih hrušek.

Fantje mu zavidajo. Eden za drugim se k njemu laskajo: „France, daj mi eno!“

„Ne dam! Zakaj ne znaš pokati?!“

„Čakaj no, tudi jaz jutri tebi ne bom nič dal.“

„Naj ne daš, ne bom te prosil!“

Drug dan so fantje pokali še močnejše. Gospod župnik pokliče zopet družega fanta, dá mu kapo hrušek in tretjega dné zopet drugemu. — Fante jame peči zavist. — Ko so četrtega dné gnali mimo farovža, zopet so močno pokali. Gospod župnik stal je med vrati, smehljaj se je, pa ni poklical nobenega. Fantje so se čudili in niso rekli besedice, ker je eden drugemu zavidal. Ko pa gospod župnik niti petega dné nobenega ni poklical, rekel je Jaka, ko so bili že zunaj vasi: „Veste kaj, fantje? ko nam noče dajati hrušek, vkljub njemu ne bomo pokali.“

„In vkljub njemu ne!“ pritrđi France! „Naj poka sam, ako mu ugaja. Škoda za tepenje, ki sem ga zavolj predpasnika dobil. Mati so me prav naklestili!“

Od tega časa so fantje gonili živino mimo farovža tako tiho, kakor duhovi in stari gospod župnik ni bil nikoli več iz dremanja zbujen.

Smešničar.

Hribolazec: „Kdaj pri vas solnce izhaja?“
Pastir: „Navadno zjutraj.“

Prvi tujec: *Dovolite, ali je to solnce ali mesec, ki tam za goro vzhaja?“

Drugi tujec: „Ne zamerite, tega vam ne vem povedati, ker sem sam tujec v tej deželi.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Duhovnih vaj Krške škofije, ki so se vršile od 31. avg. do 4. sept., udeležilo se je 55 duhovnikov. — Benediktinski samostan v Št. Pavlu obhaja letos svojo 800letnico, njegov predstojnik pa 25letnico svojega vladanja. Koroški župniki, ki stojé pod njegovim patronatom (14 jih je), izročili so mu lepo adresno, latinsko pisano, ki slove po slovensko: „800letnice slavnega obstanika Št. Pavelskega samostana se veselijo, ter preuzvišenemu in prečastitemu gospodu prelatu in predstojniku P. Avguštinu Dudi na dan njegovega godu čestitajo k 25letnici njegove vlade, ter se štejejo srečne, stati pod njegovim patronatom.“ Sledi 14 podpisov. — Opozarjamo kmetovalce na karbolinej in na škropilo zoper žitno snet, kar v oglasu ponuja trgovska hiša Barthel in Comp. na Dunaju. Gospodarje, ki potrebujejo kmetijskih strojev, pa opozarjamo na oglas tovarnarja Hellerja na Dunaju. Do zdaj smo te stroje le hvaliti slišali. Gosp. Heller je izdal cenik svojih strojev tudi v slovenskem jeziku, in se tisti zastoj dobi, kdor ga želi. (Wien, Praterstrasse 78.) — Železniška postojnica (Haltestelle) v Kamnu se bo odprla dne 13. septembra t. l. Pa se ne imenuje „Stein“, ampak „Rükersdorf“ (Rikarjaves) po občini, v kateri leži, kar je ljudem treba vedeti, kedar bodo vozne liste kupovali. — Vsako poletje ima še svoje nevihte, uime in nalive; tu pobije toča, tam užge strela, tu nastane povodenj tam se vtrga kaka skala ali plast zemlje. Ne smemo se toraj čuditi, ako nam tudi to poletje ni prizaneslo s takimi žalostnimi novicami. Posebno huda noč je bila za nas Korošce med 22. in 23. avgustom. Celo noč je bliskalo in grmelo; na več krajih je strela užgala, tako v Košentavru, kjer je pogorelo 8 poslopij, in na dveh krajih blizo Beljaka; lilo pa je kakor iz škafa, zato so hudourniki hitro narastli, drevje in skale lomili, hiše podirali in vse skup z groznim bučenjem valili v dolino. Na več krajih je pečevje zasulo njive in travnike, pota in ceste. Govori se, da je vsega blizo sto poslopij ukončala voda. Najhujše je voda divjala po Kanalski dolini. V Trbižu je podrta osem hiš. Podkloštrom je naneslo en meter na debelo peska in Zilica je vse mostove podrta. V Pečah je Kokra hudo divjala, polje zasula in cesto potrgala. Mnogo škode je pri žagah v Kanalski in Ziljski dolini. Obrezanega in nasekanega lesovja je tudi bilo splavalo na Hrvaško. Zabnice so bile v veliki nevarnosti. Železniški tir

in ceste v Kanalski dolini so obilo posute in razorane, da je bil več časa ves promet ustavljen na Laško in na Gorenjsko. Gosposvetsko polje se je v jezero spremenilo. Pri Devici Mariji na Zili je strela užgala šolo in cerkvenikovo hišo ter hlev; vse je zgorelo. Treščilo je tudi v Stumerjevo kočó, ki je pogorela. Zila in Drava ste močno narastli. — V Porečah se je novi zvonik podrł, ko so bili ljudje pri maši. Nekega mizarja je podsulo, in revež je bil tri dni pod razvalinami; dobili so ga še živega; nekte močne deske so ga branile, da ni bil stlačen. Tuji gostje v Porečah so nabrali za njega čez 600 gld. Pravijo, da bo še okreval, ker ni močno ranjen. — Neki deželni brambovec je pri Karnskem gradu iz ljubosumnosti zaklal kmetskega fanta. Da bi kazni ušel, se je pri Blatogradu sam obesil. — Poseben vlak je pripeljal romarje na sv. Višarje dne 5. septembra. Število romarjev je letos ogromno. — Posestnika Dremovca na Dholicu so zaprli, ker je na sumu, da je hotel zavdati svoji ženi. — Pri Bekštanju so se 11. avgusta oblaki utrgali. Roščica je mnogo škode napravila. — Pri zadnjem nalivu v Bajtišah je bila nevarnost, da pečevje podsuje fužino. Nekega delavca, ki je pomagal braniti, je kamenje tako otoklo, da je umrl. — Pri Žihpoljah je strela ubila vola na paši.

Na Kranjskem. Za Radovljiški okraj, ki je vsled zadnjih nalivov toliko trpel, dali so svitli cesar 2000 gld. Gotovo bo vsa gorenjska stran hvaležna za ta blagodušni dar. — Deželna učiteljska konferenca vršila se je od 1. do 3. t. m. v Ljubljani in bilo je rešenih več za kranjsko učiteljstvo važnih zadev. Obžalovanja vredno je le to, da se je na tem shodu slovenskih učiteljev govorilo veliko preveč v nemškem jeziku. Kam pridemo! Zakaj se ravno pri takih prilikah naša domača beseda, naš krasni slovenski jezik, bolj ne spoštuje?!? — K razstavi v Zagreb podalo se je preteklo nedeljo s posebnim vlakom iz Ljubljane in drugih krajev nad 1200 Slovencev, ki so bili od bratov Hrvatov navdušeno sprejeti. — Cigan Breščak, ki je streljal na žandarje, je bil v Ljubljani obsojen na 3½ leta. Tista Marija Hočevnar, ki je pustila svojega novorojenca od lakote umreti ter je bila na smrt obsojena, je pa zdaj od svitlega cesarja pomiloščena in bo sedela 12 let. — Hudo nevihto so imeli na Dobravi. Pri Bregantu je strela užgala in so tri hiše zgorele. — Strela je užgala pri Gantarju v Godoviču. — Požar so imeli v Planini; užgala je strela. — Na Trati pri Poljanah so dobili nove zronove. — V Št. Jurju pri Kranju tožijo o slabi letini. — Gasilno društvo so ustanovili v Dolenji vasi pri Cirknici. — Na Dobravo prihaja letos mnogo romarjev. — Pri Černučah so neko staro žensko mrtvo iz Save potegnili. — Trije fantje iz Notranjskega so bili v Ljubljani obsojeni, ker so pri delu na Turškem ubili nekega Črnogorca. — V Bohinju je gad pičil 9letnega otroka, ki je kmalu umrl. — Toča je pobila v Belkah. — V Mali vasi pri Dobrepoljah je strela užgala Žnidaršičev kozolec. — Sploh se še iz več drugih krajev poroča, da je strela užgala ali kako drugo škodo naredila. Čudno je, zakaj so nesreče po strelji zmirom bolj pogoste. — Velik naliv so imeli tudi na Gorenjskem tisto noč, kakor na Koroškem. — Treščilo je v Senožeško cerkev. Vendar ni veliko škode. — Na angeljsko nedeljo so slovesno otvorili dru-

štvo katoliških rokodelskih pomočnikov na Vrhniki. — Trtno uš so zasledili tudi že na Vipavskem. Hudo ta šiba nas Slovence tepe!

Na Štajerskem. Spodnji Štajerci so bili te dni veseli, ko so imeli v svoji sredi svitelega cesarja, ki so si ogledali tamošnje vojaške vaje. Prišlo je mnogo vojakov od vseh strani, in vaje so bile menda lepe, kdor se zastopi na to. — Gasilec v Prezidu so podarili svitli cesar 80 gld.; ravno toliko so dali gasilec pri Novi Kapeli. — Zdravnik dr. Šelander se preseli iz Mozirja v Gornji-grad. — V Vojniku je treščilo v podružnico sv. Florijana. — V Stari vasi na Murskem polju so pri tepežu ubili Ferenčevega hlapca. — V Celju sta bila zavolj ponarejanja denarjev obsojena Jože Zupan na 7 let, M. Leskovar na 2 meseca. — Karol Lamprecht iz Selnice si je hotel na posestvo družega denar izposoditi in je dobil za to eno leto ječe. — Truplo uradnega sluge Končana so našli na Hrvaškem v Savi. Na glavi ima rane, toraj se misli, da je bil ubit in v vodo vržen. Tri Celjane, ki so tega zlodejstva sumljivi, so prijeli. — Blizo Celja je strela užgala dve hiši; obe ste zgoreli. — V Št. Janžu v Sagovski dolini je pogorelo 11 poslopij in cerkev. — Hudo nevihto so imeli tudi v Ljutomeru. — Pri Rogatcu je neki mladenič po nesreči ustrelil 4letnega otroka. — Zavolj ropa je bil Jože Kavčič v Celju obsojen na 12 let — V Gaberskem pri Trbovljah je utonila 12letna deklica. — Pri Naraksu v Skalah je strela dva konja ubila. — Pri Radgoni je neki cigan 15letnega dečka na tla vrgel, mu uro vzela in zbežal. — V Št. Janžu je hlapec Dojer pod voz prišel in smrt našel. — V Rogatcu je 12leten deček z nožem umoril svojega tovarša. — Toča je pobila v Holozah. — Pri Konjicah je viničar Romih s sekiro ubil svojo svakinjo in se potem v ječi obesil.

Na Primorskem. Kakor vsako leto, je tudi letos Božja pot na sv. Gori močno obiskana. Poseben vlak je pripeljal mnogo romarjev dné 7. sept. — V Rojanu pri Trstu (od nekdanj slovenska vas) so našli letos 4384 Lahov, 1172 Slovencev in 414 Nemcev. Kdor kraj pozna, se mora tem številkam le smejati.

Po drugih deželah. V Zagrebu imajo letos tudi svojo razstavo ali „izložbo“. Kažejo se večidel kmetijski pridelki. Tudi mnogo Slovencev se pripravljajo na pot, da si to razstavo ogledajo. Prvi Slovenci so šli na Zagrebško razstavo dné 6. sept. Priredili so poseben vlak v ta namen Ljubljanski „Sokolci“. — Pomožni škof v Pragi so postali čast. g. msgr. Ferdo Kalovs. — Veliki gozdi so začeli goreti pri Tulonu na Francoskem; vojaki so ogenj zadušili. — Potopila se je nemška ladija Trifels pri Brestu.

Premembe v kapucinskih samostanih štajerske provincije po kapiteljnu 25. avg. 1891.

V Lipnici: P. Otokar Cejan pride kot gvardijan v Wolfsberg. P. Bonifacij Schweinzer postane gvardijan. Fr. Epiphanijs Bachmeyer pride v Celovec v bogosl.

V Gorici: P. Angel Sattler v Schwanberg, P. Celestin Lojk ostane kot knjižničar v Gorici.

V Celju: P. Ubald Bergant postane gvardijan v Krškem. P. Edvard Bervár vikar v Celju.

V Wolfsbergu: P. Fulgencij Mailänder, gvardijan v Irdning. P. Andrej Hohenberger, vikar v Knittelfeld.

V Krškem: P. Jakob Jeršin, gvardijan v Škofjokolcu.

V Celovcu: P. Virgilij Lorenzoni v Hartberg. P. Bonaventura Horvat, katehet v Lipnico. P. Žiga Wagner v Gorico.

V Knittelfeldu: P. Hieronim Masser, vikar v Lipnico. P. Siegfried Hasner, katehet v Celovec.

V Škofjiloki: P. Gelazij Kobal, vikar v Celovec. P. Alfonz Vakselj v Celje.

V Schwanbergu: P. Alojzij Slabanja vikar, P. Zenon Lezuo, katehet v Wolfsberg.

V Irdningu: P. Teodozij Hellweger vikar, P. Beda Korzhe, katehet v Knittelfeld.

Loterijske srečke od 5. septembra.

Line 72 76 33 5 17

Trst 46 11 82 14 85

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:

pšenica po . . .	7 gld. — kr.
rž	6 " 30 "
ječmen	4 " — "
oves	2 " 30 "
hejda	4 " 70 "
turšica	4 " 65 "
pšeno	7 " 80 "
proso	— " — "
grah	— " — "
repica	1 " — "
fižol, rudeči . . .	5 " 20 "
Deteljno seme 43 do — gld.	100 kil.

Sladko seno . . .	2 gld. 20 kr.
kislo	1 " 50 "
slama	1 " 30 "
meterski cent (100 kil).	

Frišen špeh kl. — gld.	70 kr.
maslo	1 " — "
mast	— " 75 "

Navadni voli	100—160 gld.
pitani voli . . .	120—190 "
junci	60—90 "
krave	60—120 "
junice	50—80 "
prešički	5—15 "

Oglasila.

Dva učenca

z dobrim šolskim spričevalom sprejme do 15. sept. t. l.

Matija Singer,
krojač v Svetni vesi, p. Unterbergen, Koroško.

Lepo posestvo

v Humčah, 9 oralov večidel dobrih travnikov, dosti sadnega drevja, 22 oralov dobro obdelanih njiv, 26 oralov lesnega sveta, skupaj 56 oralov; pohošstvo še v dobrem stanu, in polje na ravnini, nekaj lesnega sveta proti Dravi visi, les povsodi bujno raste ki se že zdaj lahko pri 3000 gld. ceni, se, vsled družbinskih razmer, s sprav lehkimi pogoji proda, ali pa tudi v najem dá; kupci se naj oglašé pri Komarju v Vovankah, pošta Doberlaves (Eberndorf.)

Malo posestvo

je iz proste volje na prodaj. Pohošstvo novo, letos postavljeno, 3½ birnov posetve, 1½ oralov travnika, nekaj sadja, nekaj gozda, vse na eni parceli zraven hiše. Več pové J. Rutar p. d. Habnar v Malih Čapah v Žitarski fari, pošta Miklauzhof.